

Akran Zorbal???na U?rayan Kurbanaya Kar?? Empati ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akran Zorbal???na U?rayan Kurbanaya Kar?? Empati ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16684>

Öz

Akran Zorbalı??na U?rayan Kurban Kar?? Empati Ölçe?i, ö?rencilerin akran zorbalı??na maruz kalan ma?durlara yönelik gösterdikleri empati düzeylerini ölçmek amacıyla Türk kültürüne uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, yedi maddeden ve iki alt boyuttan oluşmaktadır. Bu uyarlama çalışması, Nalbant, Babao?lan ve Çelik (2018) tarafından yapılm?? olup, ölçe?in yapısal geçerli?i Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile, güvenilirli?i ise Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ile test edilmiştir. Çalışma sonuçları, ölçe?in Türk kültürü bağlamında güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Akran Zorbalı??, Empati, Ma?duriyet, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Aygül Nalbant, Emine Babao?lan, Ercan Çelik.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin akran zorbalı??na u?rayan bir kurban kar?? geli?tirdikleri duygusal tepkileri ve yardım etme eğilimlerini, yani empati düzeylerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Orijinal ölçe?in Türk kültürüne uyarlanmasıyla, yerel araştırmacılara okul ve gençlik ortamlarında zorbalık kar??t? tutumları ve prososyal davranışları inceleme imkanı sunulmuştur. Bu araç, zorbalıkla mücadele ve önleme programlarının etkinliğini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Yapı

Ölçek, sosyal psikoloji ve gelişim psikolojisi alanlarında merkezi bir rol oynayan empati yapısını ölçmektedir. Özellikle, bu yapı, akran zorbalı?? bağlamında, kurbanın yaşadığı duygusal durumu anlama (bilisel empati) ve buna uygun duygusal tepki verme (duygusal empati/efkat) eğilimlerini içerir. Uyarlama çalışması sonucunda elde edilen yedi maddelik yapı, iki farklı alt boyutta de?erlendirilmektedir, bu da empatinin farklı bileşenlerini ayırt etme yeteneğini göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerliğini test etmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonrasında Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, yedi maddelik, iki alt boyutlu modelin Türk

kültürüne uyumunu incelemiştir. Elde edilen uyum indeksleri, modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyuma sahip olduğunu açıkça ortaya koymuştur:

GFI (Goodness of Fit Index) değeri **.99** olarak bulunmuştur.

AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) değeri **.98** olarak hesaplanmıştır.

CFI (Comparative Fit Index) indeksi **.99** değerini almıştır.

NFI (Normed Fit Index) indeksi **.99** olarak saptanmıştır.

NNFI (Non-Normed Fit Index) değeri ise **.98** olarak belirlenmiştir.

Gözlenen tüm uyum değerleri, kabul edilebilir sınır olan .90'dan büyük olduğundan, yedi maddelik iki boyutlu modelin güçlü bir yapısal geçerliğe sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık yöntemi olan Cronbach Alpha katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin genel Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı değeri **.88** olarak tespit edilmiştir. Bu değer, psikometrik ölçüm araçları için yüksek ve kabul edilebilir sınırlar içinde olup, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen empati yapısını tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile belirlenmiş ve yedi maddelik, iki faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Bu yapının Türk örnekleminde doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, modelin teorik yapıyla uyumlu olduğunu ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğunu kanıtlamıştır. Elde edilen yüksek uyum indeksleri (GFI, CFI vb.) bu iki boyutlu yapının kabul edilebilir olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Type: Uyarılama (Adaptation)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğrenciler (Students)

Age Group: Uyarılama çalışmasında detaylı yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak genel olarak okul çağı öğrencilerine yöneliktir.

Population Details: Türk kültüründeki öğrenciler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması

yap?lm??t?r.

Test Methodology: Ölçek, **s?f?r (hiçbir zaman)** ile **dört (her zaman)** arasında de?i?en 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanılmaktadır. Ölçe?in toplam madde sayısı 7'dir.

Anahtar Kelimeler

Akran Zorbalı??, Empati Ölçe?i, DFA, Güvenilirlik Katsay?s?, Psikometri, Türkiye Uyarlaması.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: aygul.nalbant@bozok.edu.tr

Correspondence Address: Aygöl Nalbant (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçeye uyarlanma çal??ması 2018 yılında yayımlanmıştır. Ölçe?in kullanımı için izinler ve güncel ücret bilgileri hakkında bilgi almak amacıyla sorumlu yazar Aygöl Nalbant ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: akran-zorbaligina-ugrayan-kurbana-karsi-empati-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Nalbant, A., Babao?lan, E., ve Çelik, E. (2018). Akran Zorbalı??na U?rayan Kurban Kar?? Empati Ölçe?inin Türk kültürüne uyarlanması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 14(2), 840-851.

Akran Zorbalı??na U?rayan Kurban Kar?? Empati Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Toplam madde sayısı 7'dir.

Zorbalı?a u?rayan bir öğrenci üzül?ünde ben de üzülürüm.

Zorbalı?a u?rayan bir öğrenci üzül?ünde onu rahatlatmak isterim.

Zorbalı?a u?rayan bir öğrenci a?lamaya başlad???nda ben de kendimi kötü hissederim.

Bir ö?renci zorbalı?a u?radı?ında onun adına öfkelenmeye ba?larım.

Not: Ölçe?in tamamı için orijinal yayı?n kayna?ına ba?vurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM